

Katrineholms kommun
kommunen@katrineholm.se

Rektor vid Skogsborgsskolan
helena.hult@katrineholm.se
helena.lindkvist@katrineholm.se

Beslut för grundskola

---

efter tillsyn av Skogsborgsskolan
i Katrineholms kommun

Tillsyn av Skogsborgsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Katrineholms kommun under våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Skogsborgsskolan besöktes av Skolinspektionen den 14 och 15 mars 2012.

Helhetsbedömning

Skogsborgsskolan är i huvudsak en väl fungerande skola som arbetat målmedvetet med skolans kunskapsuppdrag och har fokus på särskilt stöd och "Språkets roll". Vidare bedriver skolan ett systematiskt kvalitetsarbete förutom i förskoleklassen. Ett av skolans utvecklingsområden är att arbeta för att alla elever ska känna trygghet i det dagliga skolarbetet och för att höja elevernas kunskapsresultat. Redan idag arbetar dock skolan på olika sätt för att motverka kränkande behandling och för att individanpassa undervisningen. Skolan ger även skyndsamt särskilt stöd åt de elever som behöver i förskoleklass och årskurs 1-5.

Beslut

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Skogsborgsskolan i Katrineholms kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Katrineholms kommun att senast den 29 augusti 2012 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Skolans arbete för att motverka kränkande behandling av eleverna uppfyller inte författningarnas krav

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- säkerställa så att skolan har rutiner för hur signaler om kränkande behandling ska rapporteras vidare till huvudman (6 kap. 10 § skollagen).
- säkerställa så att planen mot kränkande behandling uppfyller författningarnas krav (6 kap. 8 § skollagen).

Särskilt stöd

Om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Särskilt stöd så att det följer författningarnas krav.

I detta ingår att:

- säkerställa att rektor ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram (3 kap. 9 § och 28 kap. 16 § skollagen).

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

I detta ingår att:

- huvudman behöver säkerställa organisationen av verksamheten på skolenhetsnivå (2 kap. 9 § skollagen).
- rektor behöver säkerställa att det är tydligt i vilka fall, och till vem, rektor har överlåtit beslutsbefogenheter (2 kap. 10 § skollagen).

Anmärkning

Skolinspektionen har vid tillsynen konstaterat mindre allvarliga brister som måste åtgärdas för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till. Huvudmannen ges därför en anmärkning.

En redogörelse av konstaterade brister finns nedan under Skäl för beslut.

Till följd av anmärkningarna ska Ni senast den 29 augusti 2012 vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa dessa åtgärder för Skolinspektionen.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektor tar inte ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete i förskoleklassen och att detta är dokumenterat samt att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

Skäl för beslut

Föreläggande

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans arbete för att motverka kränkande behandling av eleverna uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering:

Av skollagen framgår att all personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektorn i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Skolinspektionen vill särskilt framhålla att personalens och rektors anmälningsskyldighet är kopplad till huvudmannens skyldighet att skyndsamt utreda omständigheterna och vidta eventuella åtgärder utifrån de uppgivna kränkningarna. Därmed behöver även anmälan till rektorn och huvudmannen ske skyndsamt.

Av skollagen framgår även att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Tillsynen visar att rektorn på Skogsborgsskolan anmäler kränkningar till huvudmannen genom kvalitetsredovisningen en gång per år. I kvalitetsredovisningen anges hur många kränkningar som skett vid skolan.

I planen mot kränkande behandling även kallad likabehandlingsplanen finns en sammanställning över olika riskområden som skolan behöver arbeta med och utifrån dessa har skolan delvis valt åtgärder som avses att genomföras under det kommande året. En del åtgärder som valts är dock mycket generella och inte valda utifrån verksamhetens behov utan är en del av det generella värdegrundsarbetet. Det saknas även en redogörelse för hur förra årets planerade åtgärder har genomförts.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver skyndsamt rapportera kränkande behandling vidare till huvudmannen. Skolan behöver också tillse att planen mot kränkande behandling följer författningarnas krav.

Författning:

6 kap. 8 och 10 §§ skollagen

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Motivering:

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektor kan överlåta denna beslutanderätt, förutom i de fall stödet innebär särskild undervisningsgrupp/enskild undervisning eller anpassad studiegång.

Tillsynen av Skogsborgsskolan visar att rektorn efter en utredning fattar beslut om att åtgärdsprogram ska upprättas. Med detta beslut bifogas information till föräldrarna om att beslutet kan överklagas.

Rektorn ger mentor eller specialpedagog i uppdrag att utarbeta åtgärdsprogram. Mentor/specialpedagog och vårdnadshavarna utarbetar gemensamt åtgärdsprogrammet samt undertecknar och daterar det. En kopia av åtgärdsprogrammet skickas till rektorn.

Skolinspektionen bedömer att det separerade beslut som rektorn på Skogsborgsskolan fattar om att åtgärdsprogram ska upprättas inte är det formella beslut om åtgärdsprogram som avses i bestämmelsen. Eftersom besvärshänvisningen är kopplad till det separerade beslutet om att upprätta åtgärdsprogrammet, finns dessutom en risk att elevens vårdnadshavare inte uppfattar att det är själva åtgärdsprogrammet som de har möjlighet att överklaga. Åtgärdsprogrammet, med innehåll, utgör ett beslut som ska dateras och undertecknas av beslutsfattaren. I beslutet ska också tydligt framgå information om föräldrarnas rätt att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd (besvärshänvisning).

Tillsynen visar även att de åtgärdsprogram som upprättas på Skogsborgsskolan följs upp och utvärderas var åttonde vecka. Dokumentationen av uppföljningen görs i åtgärdsprogrammet som skolan tidigare upprättat eller i ett separat dokument. Något nytt åtgärdsprogram utarbetas inte alltid utan det gamla åtgärdsprogrammet fortsätter att gälla, även om nya åtgärder sätts in för eleven. Detta innebär i praktiken att vårdnadshavarna inte får information om möjligheten att överklaga de förändrade åtgärderna i åtgärdsprogrammet, så som lagstiftningen föreskriver.

Sammantaget måste rektorn se till att skolan fattar beslut om åtgärdsprogram i enlighet med författningarnas krav.

Författning:

3 kap. 9 § skollagen

28 kap. 16 § skollagen

Bedömningsområde: Ledningsstruktur och organisering av utbildningen**Bedömning:**

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Motivering:

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektor beslutar om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar. Rektor får även uppdra åt en annan anställd vid skolenheten att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i vissa frågor.

Skogsborgsskolan består av en skolenhet med två så kallade spår. För varje spår ansvarar en rektor. Elever och personal vet vilken person som är deras rektor. Vid kommunikation med båda rektorerna framgår att ansvarsfördelningen och beslut om skolenhetens planer och inre organisation är gemensam och inte uppdelad på två skolenheter. Detta gäller arbetet med planen mot kränkande behandling, hur skolans ordningsregler tagits fram och beslutats samt kvalitetsarbetet.

Rektor har uppdragit till mentor eller specialpedagog att besluta och utarbeta åtgärdsprogram men inte formellt delegerat uppgiften.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att skolenhetens organisation och ledningsstruktur inte överensstämmer med författningarna. Arbetet vid en skolenhet ska ledas av en rektor. Vidare ska det dokumenteras vem eller vilken funktion som fått uppdraget att utarbeta och besluta om åtgärdsprogram.

Författning:

2 kap. 9–10 §§ skollagen

Anmärkning**Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen****Bedömning:**

Rektor tar inte ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete i förskoleklassen och att detta är dokumenterat samt att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

Motivering:

Enligt skollagen ska rektor ansvara för att det på skolnivå genomförs ett systematiskt kvalitetsarbete, dvs. planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Arbetet ska dokumenteras och det ska finnas rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen. Förskoleklassen är en egen skolform som ska följa läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011.

För förskoleklassens verksamhet bedrivs inte ett tillräckligt systematiskt kvalitetsarbete som innefattar att verksamheten kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas i förhål-

lande till de nationella målen. Förskoleklassens kvalitetsarbete dokumenteras inte. Detta leder till att förändringar över tid blir svårare att följa. Den bristfälliga dokumentationen leder också till att huvudmannen inte får vetskap om utvecklingsbehov för förskoleklassens verksamhet eller vilka resultat genomförda åtgärder har fått.

Sammanfattningsvis måste rektorn utveckla skolans kvalitetsarbete i enlighet med författningarna. Eftersom skolan i övrigt bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete för verksamheten som är dokumenterat ser Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig men som dock måste åtgärdas. Skolan ges därför en anmärkning.

Författning:

4 kap. 4 och 6–7 §§ skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Skogborgsskolan har redovisat kunskapsresultat för åren 2010–2011 för årskurs 3 och årskurs 5.

I årskurs 3 är andelen elever som år 2011 nått de nationella målen 67 procent i svenska och 64 procent i matematik.

I årskurs 5 är andelen elever som år 2010 nått de nationella målen i matematik 76 procent och i svenska 75 procent medan det år 2011 var 91 procent som nådde målen både i svenska och matematik. I svenska som andraspråk år 2010–2011 har cirka 67 procent av eleverna nått målet och i engelska 85 procent.

I de övriga ämnen har över 90 procent av eleverna nått målen.

Skolan arbetar på olika sätt för att förebygga och förhindra kränkande behandling av eleverna. Bland annat har eleverna tillsammans med lärarna tagit fram ordningsregler. Skolans personal arbetar enligt en värdegrundsmetod, som anpassats efter skolans behov, och har kamratstödjare. Skolans elever och vårdnadshavare deltar i en brukarenkät där bedömningar av skolans arbete med normer och värden bedöms. Enligt enkäten är vårdnadshavare och elever nöjda med skolans arbete med normer och värden.

Beskrivning av Skogsborgsskolan

Skogsborgsskolan är centralt belägen i Katrineholms tätort. Skogsborgsskolan består av förskoleklass och årskurserna 1–5 samt fritidshem för elever från förskoleklass till årskurs 6. Skolan består av två så kallade spår vilka kallas för Skogen och Trädgården. Det finns två parallellklasser i förskoleklass och årskurs 1–2. I årskurs 3–5 finns tre klasser för varje årskurs.

Personalen är uppdelad på fem arbetslag, som vardera har en arbetslagsledare. Arbetslagsledarna ingår i skolans ledningsgrupp. Skolenheten har två rektorer som ansvarar för ett spår vardera. Rektorena ansvarar även för fritidshem samt två förskolor.

Det går 46 elever i förskoleklass och 286 elever i grundskolan. Det finns även särskoleelever som har integrerad skolgång i grundskolan.

Kommunens fritidshem och förskolor inspekteras på kommunövergripande nivå och beskrivs och bedöms i särskilt beslut.

Skolinspektionen

Beslut

2012-04-20

9 (10)

Dnr 43-2011:6526

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Helena Boëthius och Stina Sterner.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Yvonne Hoffmann
Utredare/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).